

Aktivitetskatalog: Dyresporet

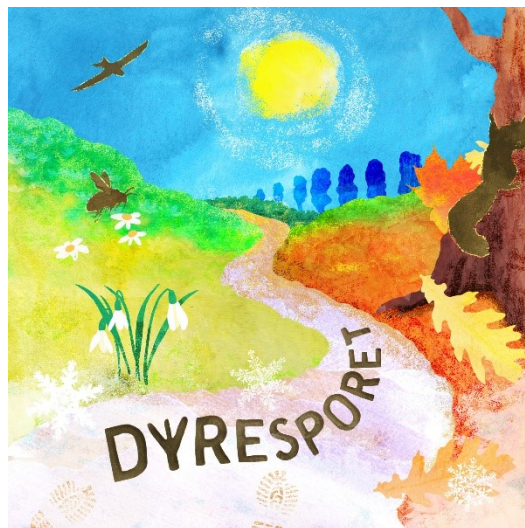
Velkommen til Dyresporet!

Dyresporet er en podcast-serie, hvor vi ønsker at skabe et tilbud, der giver læring om den natur, der er lige rundt om os i hverdagen. Og som samtidig indbyder til både bevægelse og træning af fordybelse og ro.

Dyresporet henvender sig især til børnehavernes ældste grupper, altså de 4-6-årige kommende skolestartere.

Med dette aktivitetskatalog finder I forslag til aktiviteter, som I kan lave sammen med børnene, og som knytter sig til de enkelte episoder. Aktiviteter kan afvikles både "ude" omkring skiltene med podcast'en, eller derhjemme.

For kommunens børnehaver er det desuden muligt at knytte en af kommunens naturvejledere til et forløb, hvis I ønsker et større fokus på bydyr. Kontakt via mailen: naturvejleder@frederiksberg.dk

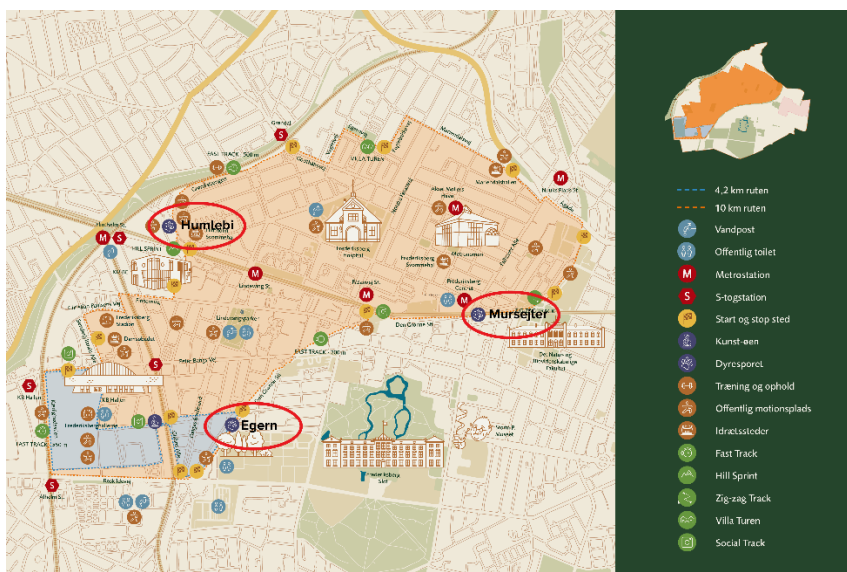
Om Dyresporet

Dyresporet fortæller om tre meget forskellige dyr, som alle er nogen, børnene kan møde på Frederiksberg. Således omhandler Dyresporet fortællinger og aktiviteter knyttet til:

- Humlebien
- Mursejleren
- Egernet

For hvert dyr er der tre episoder, der knytter an til de forskellige årstider: Forår, Sommer og Efterår/Vinter.

Udover de foreslåede aktiviteter nedenfor lægger serien op til dialog og samtale om alle de spændende fakta, der bliver præsenteret i serien. Episoderne giver også gode muligheder for at tale om årstiderne, og hvordan vi kan se og mærke dem.

Lytte-universet

Humlebien

Nu er I alle sammen humlebier!

Spred puder eller små tæpper ud på gulvet, i lidt afstand fra hinanden, og bed alle børn om at være humlebier, der skal finde en "blomst" de kan sætte sig i. Når de er godt placeret, kan I starte lytningen.

Egernet

Nu er I alle sammen egerne!

Læg små tæpper ud på gulvet, eller skab mulighed for at børnene kan sidde under et bord eller mellem nogle puder. Nu skal de hver især bygge en lille rede, hvor de kan lytte.

Mursejler

Nu er I alle sammen mursejlere!

Lad børnene finde et højt sted, som mursejleren allerbedst kan lide det. De kan fx sætte sig ovenpå på bordene, mens de lytter. Har i et pudrum, kan de også bygge nogle små forhøjninger af puder, som de kan sidde på, mens de lytter.

NB: Der skal her ikke bygges for højt, og det skal være relativt stabile puder, der bygges med, så der ikke skabes for meget uro under lytningen.

Humlebien

Forårsaktiviteter

1. Bevægelse: Insekt-tik

I er alle sammen insekter! 1-2 er fangere.

Hvis man bliver fanget, skal man lægge sig på ryggen med ben og arme i vejret. Som et insekt, der ikke kan vende sig. Man bliver befriet, hvis et af de andre insekter kommer og vender én rundt. Hvis alle insekter lander på ryggen, vinder fangerne.

OBS: Leges bedst i tørvejr.

2. På tur: Humlebi-jagt:

Tag på tur og se, om I kan finde et sted, hvor der er mange blomster. Gode steder i nærområdet er f.eks. Lindevangsparken og Grøndalsparken, men der er også plantet og sået blomster i mange rabatter, på legepladser og på grønne områder. Vælg den rute, der passer til jer.

Når I er fremme, så øv jer i at lytte. Hvor er humlebieerne? Led i blomsterne, og find sammen ud af, om det er humlebier, I ser – eller andre flyvende insekter som honningbi, flue eller hveps.

Sommeraktiviteter

1. Fordybelse: Insektfælder

Faldfælde:

En faldfælde er god, hvis I vil fange små dyr, som løber hen over jorden - f.eks. biller og edderkopper.

Til denne fælde skal du bruge:

- et syltetøjsglas, gerne et større glas
- en lille skovl
- evt. en lille plade og 4 sten til tag, hvis der er risiko for regn

Find et sted på jeres eget område, hvor I kan sætte jeres faldfælde op. Grav nu syltetøjsglasset ned, så kanten af glasset flugter med jordoverfladen. Det er vigtigt, at det er helt i jordhøjde, så dyrene ikke bare går udenom. Tryk jorden til omkring glasset.

Hvis der er risiko for regn, kan du lave et lille tag, ved at lægge pladen op på de fire sten. Så er du sikker på, at dyrene ikke drukner i faldfælden, hvis det regner.

Lav fælden én dag, lad den stå en nat - og gå dagen efter sammen ud og hent de dyr, der er gået i den.

Hæld dyrene op i en hvid bakke eller på en plantedug.

Hvad har I fundet? Er det insekter? Kan I se, om deres krop ser ud, som det blev forklaret i episoden? Altså med et hoved, et bryst og bagkrop?

Undersøg dyrene forsigtigt, inden I sætter dem fri igen.

Kartoffelfælde:

Kartoffelfælden er sjov at lave, og så er den særlig god til dyr, som kan lide at være et sted, hvor der er mørkt og fugtigt, fx ørentvist og bænkebidere.

Til hver kartoffelfælde skal I bruge:

- en stor kartoffel, fx en bagekartoffel
- en ske
- en urtekniv eller dolk
- To elastikker eller søm

Skær kartoflen over på den lange led.

Nu skal begge halvdele udhules med en ske. Det er en god aktivitet for børnene.

Skær små indgange i kartoflen med en kniv.

Sæt de to dele sammen, enten med to elastikker, der sættes rundt om kartoflen, eller ved at slå to søm igennem den på tværs.

Grav kartoflen lidt ned jorden, bare, så de små indgang flugter med jordoverfladen.

Vent til næste dag og se, hvad der er gået i jeres fælde!

Efterår- og vinteraktiviteter

1. Fordybelse: Samle sten og male insekter

Saml selv sten på forhånd, find sten på legepladsen eller tag på tur for at samle sten.

Mal nu stenene som nogle af de insekter, I har lært at kende. Faste mønstre som den stribede bi og den prikkede mariehøne er enkle at gå til.

2. Bevægelse: Insekt-fest (Også kendt som Frugt-salat)

Humblebien er et insekt, men der er mange andre slags insekter. I legen her kan I både bevæge jer og øve navnene på nogle af de mange insekter, I har hørt om i episoderne. (Du kender måske reglerne fra legen "Frugtsalat"). Sådan gør I:

- Lav en cirkel med pladser, der markeres af stole, puder, aviser, kegler, jakker eller hvad du nu har til rådighed. Der skal være én plads mindre, end der er børn med i legen.

- Alle deltagere sætter sig ned ved en plads, og legestarteren står i midten.
- Legestarteren tildeler hver deltager en type insekt, så der ca. er lige mange af hvert insekt. Fx Humlebi, Mariehøne, Hveps, Myre, Sommerfugl osv.
- Legestarteren tildeler også sig selv et insekt.
- Legestarteren er Den, og starter inde i midten som Insekt-jæger.
- Når Insekt-jægeren råber et insekt, fx Humlebi! skal alle humlebierne rejse sig op og finde en ny tom plads.
- Insekt-jægeren skal selv forsøge at finde sig en tom plads og sætte sig ned.
- Det insekt som ikke nåede at få sig en ny plads, bliver nu insekt-jæger og står nu i midten.
- Den nye Insekt-jæger råber en frugt som skal finde sig en ny plads.
- Insekt-jægeren kan også vælge at sige INSEKT-FEST, så skal alle insekter rejse sig og finde en ny plads.
- Legen kan blive ved, så længe det er sjovt.

3. På tur: Hjælp humlebi-dronningen

I det tidlige efterår/sensommeren: I episoden om humlebiens efterår og vinter hørte I, at humlebidronningen har brug for et lunt sted at gå i vinterhi. Fx en lille bunke grene, blade eller sten. Mon I har sådan nogle steder på legepladsen?

I kan hjælpe dronningen ved at tage på tur og samle materialer til et godt vinterhi. Hav en pose eller taske med, og saml materialerne ind på jeres tur i de nærliggende parker. Tag kun det, I skal bruge. Hjemme på legepladsen kan I lave flere mindre bunker, måske under en busk eller tæt på et hegn, hvor der er ro. Og så skal I bare krydse fingre for, at dronningen går i hi hos jer.

Senere på efteråret: Gå en tur til et af de steder, hvor I har set humlebier. Her kan I indsamle blomsterfrø fra de afblomstrede planter, og så dem på jeres egen legeplads.

Det kan I også om efteråret/vinteren: Gøre legepladsen god for humlebien! I kan fx sætte blomsterløg, så købte blomsterfrø eller plante insektvenlige planter (fx purløg, blåhat eller hjortetrøst).

Egern

Forårsaktiviteter

1. Indendørs sjov: Sæt halen på egernet

Nu er det tid til en lege-klassiker med et twist! Egernet er især kendt for sin flotte, buskede hale – og den skal helst sidde bagpå. Men kan I mon sætte den fast på det rigtige sted?

- Tegn et egern samt en hale. Overfør evt. tegningen til karton, så det bliver mere holdbart.
- Egernet sættes nu op på en væg.
- Halen udstyres med en tegnestift, et stykke dobbelklæbende tape eller ”elefantsnot”.
- Efter tur får børnene bind for øjnene og drejes rundt en gang. Herefter får de halen i hånden.
- Nu skal børnene efter tur forsøge at finde egernet og sætte halen så præcist på som muligt, der hvor halen normalt er.
- Den der sætter halen tættest på det rigtige sted, er vinderen af legen.

Sommeraktiviteter

1. Bevægelse: Klatrebane

Egernet er lynhurtigt og dygtigt til at klatre! Byg eller planlæg en klatrebane på legepladsen og leg egern. Kan I klare alle forhindringerne?

2. På tur: Find et egern

På denne egern-tur skal I se, om I kan komme til at se et egern. I kan lede nogle af de steder, der fortælles om i episoderne: Søndermarken, Frederiksberg Have eller Solbjerg Park Kirkegård.

Det gælder om at være stille, og være opmærksom på, hvad man kan høre og se i træerne eller på jorden mellem træer og buske. Hold en pause mellem træerne, og se, hvad I kan få øje på.

NB: Der er mange egern på Frederiksberg, men der er aldrig ”egern-garanti”. Forbered børnene på, at det kun er måske, I kan komme til at se et egern – og hvis det ikke lykkes, kan I prøve en anden gang.

Efterår- og vinteraktiviteter

1. Fordybelse og fælles snak: Øjenfarver

I ved nu fra podcasten, at egern kan have forskellige farver pels! Både sort og rød. Ligesom vi kan have forskellige farver øjne.

Kig I hinandens øjne. Hvor mange forskellige farver øjne har I?

Kan I huske hvilken farve øjne, jeres forældre har? Hænger det mon sammen?

I kan også tegne ansigter, som får forskellige øjenfarver.

2. Bevægelse: Find nødden (bedre kendt som Tampen brænder)

Som vi har hørt i episoden, så graver egernet sit forråd ned om vinteren. Men hvad nu, hvis den glemmer, hvor den har skjult sit forråd?

I skal nu skiftes til at være egeren.

Egernet går lidt væk og holder sig for øjnene, mens du gemmer en genstand, som I leger er "nødden".

I legen har egernet glemt, hvor den gravede sin nød ned.

De andre børn, der ved hvor nødden er gemt, skal hjælpe egernet med at finde sin nød.

Men kun ved at bruge ordene "koldere" og "varmere".

Når egernet har fundet sin nød, kan en ny være egeren, og "nødden" gemmes igen.

Legen kan fortsætte, så længe den er sjov.

Legen kan både leges ude og inde.

3. På tur: På træjagt

I episoden hørte vi, at egernet har det allerbedst, når der er forskellige slags træer, der hvor den bor. I skal undersøge, hvordan det ser ud hos jer. I skal på træjagt!

NB: Nåletræerne har nåle om vinteren. Løvtræerne taber deres blade. Hvilke slags træer kan I finde? Er der både nåletræer og løvtræer hos jer?

Tag en eller flere pose(r) med på tur. Saml blade fra løvtræerne. Når I kommer hjem, kan I se, hvor mange forskellige træer, I har fundet blade fra. I kan også bruge bladene til at lave kunstværker med lim og farver. Eller I kan lægge et papir ovenpå bladet og farve med farvekridt. Så får I et flot mønster.

Mursejler

Forårsaktiviteter

1. Bevægelse: På vingerne - test jeres udholdenhed

Som I har hørt i episoden, er mursejlerne de rene superhelte! De kan være på vingerne og flyve uafbrudt i mange måneder, og endda år. Men hvad med jer? Er I udholdende som mursejlere? Det undersøger vi i legen her.

- **Spred vingerne ud**

I kan teste, hvor længe I kan klare at have "vingerne" – altså armene – bredt ud. Alle spreder armene ud fra kroppen. Se hvem der kan holde dem strakt i længst tid. Eller I kan skiftes, så I hver især kan få taget tid på, hvor længe I kan strække armene ud. Prøv flere gange, og se, om det bliver nemmere – eller måske sværere?

- **I fuld fart**

I slutningen af foråret flyver mursejlerne helt fra midten af Afrika og her til Danmark. Der er langt! I kan jo ikke flyve, men hvor langt kan I løbe? Lav en bane på legepladsen og mål den op med skridt. Hvor mange gange kan børnene løbe rundt på banen? Hvor mange meter løber de hver især? Og tilsammen?

Hvert barn kan få en streg eller et kryds på hånden for hver omgang. Så er der noget at vise frem og tale om bagefter.

- **Fang insekterne**

Mursejlerne er lynhurtige til at reagere, når de skal fange insekter. Kan I også tænke hurtigt og fange de flyvende insekter? Her skal I helst være to voksne eller flere.

Markér "savannen" med kegler, sten eller lignende. Nu skal børnene sammen fange alle de insekter, der flyver rundt i luften. "Insekterne" er ærteposer, små bolde eller lignende, som de voksne kaster hen over savannen. Hvor mange insekter kan I fange, inden de rammer jorden og gemmer sig?

Prøv flere omgange og tæl sammen, hvor mange insekter I fangede.

NB: Du kan evt. give børnene et klistermærke eller lignende for hver opgave, de har klaret.

Sommeraktiviteter

1. Fordybelse: Hygge med papirfly/papirfugle

Som I har hørt i podcasten, er mursejleren bygget til at flyve langt. Men kan I også bygge noget, der kan flyve langt? Her skal I hygge med at folde papirflyvere. Hvordan skal de foldes for at flyve længst?

I kan også lege, at det er papirfugle, farvelægge dem og give dem øjne.

2. På tur: Oplev mursejlerne

Tag på tur, for at se på mursejlere. I kan fx tage til Rådhuset eller Frederiksberg Svømmehal, hvor der er gode muligheder for at se mursejlere i sommermånederne.

Hvor mange kan I se? Hvordan kan I kende dem fra de andre fugle? Kan I kende mursejlernes skrig fra podcasten?

Efterår- og vinteraktiviteter

1. Fordybelse: Mursejlerens rejse - se på verdenskort

Mursejleren flyver utroligt langt. Helt fra Danmark i Europa til Afrika. Afrika er et kontinent som Europa med mange forskellige lande.

Se på et verdenskort: Hvor mange lande skal mursejleren flyve igennem for at komme ned til landene midt i Afrika? Hvor mange lande er der i Afrika? Og i Europa? Hvordan kan man finde de forskellige lande på et kort? Hvor er Danmark?

I kan også tale om at rejse. Hvilke lande har I hver især været i? Hvordan kom I derved?

2. Bevægelse: Mursejler-tik på Afrikas savanne

Pas på, I bliver spist! I denne leg er der to mursejlere, mens resten af deltagerne er insekter. Legen foregår på Afrikas savanne, hvor mursejlerne bruger vinteren på at spise insekter.

Start med af afgrænse "savannen". Brug kegler eller lignende, så der er en ramme for, hvor legen foregår.

Vælg nu to børn til at være mursejlere. Mursejlerne kan evt. få en vest eller trøje på, så de kan kendes. Mursejlerne skal fange alle insekterne. Når et insekt er blevet fanget, bliver det spist, og sætter sig udenfor savannen.

Når alle insekterne er spist, er legen slut, og der kan vælges nye mursejlere.

NB: Afhængigt af antallet af børn og insekternes hurtighed, kan der også være en enkelt mursejler eller 3 eller flere.

3. På tur: Fugle, der rejser, og fugle, der bliver (Lær om træk og standfugle)

Nu skal I på tur! Men I skal ikke se på mursejlere. Hvorfor ikke? Fordi de alle sammen er fløjet til Afrika.

Men det er der også en masse fugle, der ikke gør. De bliver i Danmark hele vinteren, også når der er sne og frost. Tal om, hvordan de mon klarer sig. Mon de fryser deres fødder, når de nu ikke har varme vinterstøvler på?

Lidt gode fakta:

- Fuglefjer beskytter rigtig godt mod kulden. En god fjerdragt er ligesom en virkelig god vinterjakke. En mindre fugl som f.eks. en skovspurv har ca. 1.500 fjer!
- Når det er meget koldt, kan I se at fuglene puster sig op. Det er fx meget tydeligt, at solsorten ser rundere ud. Det sker fordi fuglen rejser sine fjerene så der dannes isolerende luftlommer mellem fjerene.
- Der sker ikke noget ved, at fuglenes ben er koldere end resten af deres krop. Benene består mest af sener, og de kan godt klare kulde. Alle fuglens muskler sidder i selve kroppen og er dækket af de varme fjer.

Nogle af de fugle, der bliver i Danmark, og som er lette at komme til at se i byen om vinteren, er:

- Solsort
- Musvit
- Blåmejse
- Krager
- Allike
- Husskade

Hvor mange af dem kan I mon finde?